

βουνά... μαυροσαλάν"

κτώριας) και οι δύο πρωτοπόρες στο χώρο της ιατρικής στην Αυστραλία. Μερικά μόλις μέτρα δυτικά ήταν οι όχθες της Λίμνης Βε-

αίτερη προσοχή στο περιβάλλον της, όπως φαίνεται από τα γραπτά της. Περιγράφει με έντονο τρόπο τις ομορφιές της Έδεσσας με τις πλούσιες υδάτινες πηγές της περιοχή. Κατέγραψε τα

περήφανος Όλυμπος σκεπασμένος από το αιώνιο χιόνι και τις ομίχλες. Πάνω του στέκει πάντα σαν σημείο ομορφιάς στον ουρανό των Βαλκανίων ένα ζευγάρι αετών που πετούν περήφανα. Εδώ την άνοιξη, η κοιλάδα είναι γεμάτη ανθισμένες αμυγδαλιές και κουτσουπιές. Στο βάθος, ο δρόμος κυλάει δίπλα από τις λευκές σκηνές των δύο μεγάλων [Βρετανικών] νοσοκομείων στο Βερτικόπη (Σκύδρα) και των αεροπορικών βάσεων, πάνω από πλούσιες πεδιάδες σημαδεμένες από τους μεγάλους τύμβους σαν παραμορφωμένες πυραμίδες, με πλαίσιο τα γαλάζια όρη, μακρινά και όμορφα. Συνεχίζει ο δρόμος ανάμεσα στα ασπρόμαυρα κοπάδια που βοσκούν στους απλωμένους κάμπους, περνάει από τα Γιαννιτόα του Βαρδάρη, όπου - όπως λέγεται - ο Μέγας Αλέξανδρος συγκέντρωσε τους στρατούς του για την κατάκτηση της Περσίας, περνώντας το σημείο όπου πηγάζουν τα νερά αρχαίας κρήνης που κάποτε βρισκόταν στο παλάτι ενός βασιλέως και χάνεται πιά πέρα ακόμη, στη Θεσσαλονίκη και στη θάλασσα." Από αυτά τα γλαφυρά αποσπάσματα κατανοούμε την αγάπη που έτρεφε η Franklin για την Μακεδονία μας, καθώς και την υψηλή της τέχνη. Με τα λόγια, ζωγράφισε ολόκληρους πίνακες, δημιουργώντας στο νου μας εικόνες ενός κόσμου που έχει περάσει.

Επέστρεψε στο Λονδίνο κι από εκεί στην Αυστραλία το 1927. Απεβίωσε στις 19 Σεπτεμβρίου 1954 (74 ετών), στο νοσοκομείο της περιοχής Drummoyne του Σίδνεϊ.

Άφησε όλη της τη μικρή περιουσία για το αριστείο αυστραλιανής λογοτεχνίας The Miles Franklin Award, "υπέρ της προόδου, βελτίωσης και καλύτερευσης της Αυστραλιανής Λογοτεχνίας", όπως δήλωσε η ίδια στη διαθήκη της. Θεωρείται σήμερα το κορυφαίο αριστείο του είδους του στους Αντίποδες, με πρώτο νικητή τον φιλέλληνα Patrick White με το μυθιστόρημά του Voss το 1957.

Με μοναδικό τρόπο, η Stella Miles Franklin υπηρέτησε ταυτόχρονα τρεις λαούς το 1917-18 - τον Αυστραλιανό, το Σερβικό και τον Ελληνικό - με τα κείμενά της. Αυτά τα γραπτά, με τις έντονες περιγραφές της, μας θυμίζουν περασμένες εποχές δύσκολες, κοινωνίες οι οποίες δεν υπάρχουν πλέον, και τους σιενούς δεσμούς του ελληνοισμού με τους Αντίποδες.

Πολλοί λαοί έχουν παρόμοια κληρονομιά σε Ελλάδα και Κύπρο: Αυστραλοί, Νεοζηλανδοί, Άγγλοι, Ιρλανδοί, Σκωτσέζοι, Σέρβοι, Ρώσοι, ... Αυτή η (μέχρι στιγμής) ανεκμετάλλευτη κληρονομιά προσφέρει μεγάλες ευκαιρίες για οικονομική ανάπτυξη σε ακριτικές περιοχές της πατρίδας.

Ποιοτικός τουρισμός γύρω από την ιστορία των Ελλήνων σε σημεία όπου αυτή ταυτίζεται με την ιστορία άλλων λαών. Πρόσωπα και καταστάσεις τα οποία γίνονται και σημεία γεωπολιτικής επιρροής - σημεία της λεγόμενης 'soft power' (χαλαρής ισχύος).

Θέμα δικό μας, των Ελλήνων της Αυστραλίας, της Ελλάδος και ειδικά της Μακεδονίας μας, να αναπτύξουμε αυτά τα λογοτεχνικά και ιστορικά στοιχεία σε σημεία πολιτικής και οικονομικής αναφοράς για το Νομό Πέλλης στον 21ο αιώνα.

Scottish Women's Hospitals (S.W.H.S.) Tents at Ostrovo, Macedonia.

νοσοκομείο το 1916-18.

γορίτιδας, στους πρόποδες του Όρου Βόρρας (Καϊμάτσαλαν). Στις πλαγιές του βουνού - σε απόσταση μερικά μόνο χιλιόμετρα από το νοσοκομείο - ο Σερβικός στρατός έδινε μάχες ζωής και θανάτου με τους Γερμανο-Βούλγαρους για την επιβίωσή του, και στη συνέχεια, για την απελευθέρωση της πατρίδας του. Η Αυστραλή συγγραφέας έδινε ιδι-

ακόλουθα για τον κάμπο της Σκύρδας και της Ημαθίας: «Ευθεία κάτω εκατοντάδες πόδια, ανάμεσα σε τμήματα καλλιεργημένης γης είναι ένα μοναστήρι με την πικρή καρδιά του, το οποίο λέγεται ότι βρίσκεται στο σημείο του τόπου όπου κηδεύτηκε ο Φίλιππος της Μακεδονίας, πατέρας του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Στα δεξιά, ο